

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 70.420 van 18 december 1997
in de zaak A. 74.453/X-7457.**

In zake : 1. Carl ROELANDTS,
2. Baudouin WILLEMOT,
3. Henk GOOSSENS,
die woonplaats kiezen bij
Advocaat T. DE WAELE,
kantoor houdende te 1000 BRUSSEL,
Grote Hertstraat 12

tegen :

1. de stad GENT,
die woonplaats kiest bij
Advocaat T. BALTHAZAR,
kantoor houdende te 9000 GENT,
Franklin Rooseveltlaan 306,
2. het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door
de Vlaamse regering,
dat woonplaats kiest bij
Advocaat P. LEFRANC,
kantoor houdende te 9000 GENT,
Koning Albertlaan 128.

tussenkommende partij :

Geert ALLAERT,
die woonplaats kiest bij
Advocaat D. MATTHYS,
kantoor houdende te 9000 GENT,
Sint-Annaplein 37.

D E R A A D V A N S T A T E, X e K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Carl ROELANDTS, Baudouin WILLEMOT en Henk GOOSSENS op 23 mei 1997 hebben ingediend om de schorsing te vorderen van de tenuitvoerlegging van het besluit van 24 maart 1997 van het college van burgemeester en schepenen van de stad Gent waarbij aan Geert ALLAERT de bouwvergunning wordt verleend voor "het renoveren en restaureren" van een pand gelegen aan het Sint-Veerleplein 5 te Gent, gekend als de "oude vismijn";

Gelet op de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, inzonderheid op de artikelen 17 en 18;

Gezien de nota's van de verwerende partijen;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur J. CLEMENT;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 10 oktober 1997 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 5 november 1997;

Gehoord het verslag van Kamervoorzitter M. VRINTS;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat T. DE WAELE, die verschijnt voor verzoekers, van Advocaat T. BALTHAZAR die verschijnt voor de eerste verwerende partij, van Advocaat P. LEFRANC, die verschijnt voor de tweede verwerende partij, en van Advocaat D. MATTHYS, die verschijnt voor de tussenkomende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Auditeur J. CLEMENT;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Gelet op het bij artikel 90, § 3, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State vereiste advies van de Auditeur-generaal;

Overwegende dat Geert ALLAERT met een verzoekschrift van 17 juni 1997 vraagt om in het administratief kort geding tussen te komen;

Overwegende dat de bestreden beslissing vermeldt dat het betrokken perceel gelegen is binnen de grenzen van een bijzonder plan van aanleg "Binnenstad-Deel Patershol" nr. 118/2 van de stad Gent, goedgekeurd bij besluit van 20 juni 1994 van de Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden; dat in die omstandigheden de nota van het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering, in de persoon van de Vlaamse Minister-President, voor wie optreedt de Vlaamse minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, uit de debatten moet worden geweerd; dat op de daarin aangevoerde exceptie en verweermiddelen niet moet worden geantwoord;

Overwegende dat de voormalige vismijn, gelegen Sint-Veerleplein 5 - Rekelingestraat, bij besluit van 13 juni 1986 van de minister die de cultuur in zijn bevoegdheid heeft, als monument werd beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten; dat de gevels aan de Rekelingestraat zijn opgenomen in het bij ministerieel besluit van 7 oktober 1993 beschermd stadsgezicht "Sint-Veerleplein en omgeving"; dat over de bouwaanvraag namens de Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn op 16 januari 1997 door de adjunct van de directeur van de cel Monumenten en Landschappen, afdeling Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten en Landschappen Oost-Vlaanderen, het advies werd verleend als bedoeld bij artikel 11, § 2, van het decreet van 3 maart 1997 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten; dat de Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn geen nota heeft ingediend; dat hij ter

terecht zitting niet is verschenen, noch vertegenwoordigd was;

Overwegende dat krachtens artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging kan worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten akte of verordening kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden akte of verordening een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

Overwegende dat verzoekers, die in de onmiddellijke buurt wonen van de "oude vismijn", een eerste middel aanvoeren dat o.m. luidt als volgt :

"Eerste middel, genomen uit de schending van het ministerieel besluit d.d. 13 juni 1986 dat de voormalige vismijn rangschikt als monument, uit de schending van de artikelen 9, 11 §1 en 11 §2 van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en van stads- en dorpsgezichten, en wegens machtsoverschrijding.

Doordat het bestreden besluit de bouwvergunning verleent voor 'het renoveren en restaureren van een pand' dat als monument gerangschikt werd.

En doordat in het bestreden besluit daarbij verwezen wordt naar onder meer een gunstig advies uitgebracht door de cel Monumenten en Landschappen van AROHM, waarin uiteengezet wordt dat de huidige gevel van het gebouw aan de Rekelingestraat moet beschouwd worden als 'camouflage'-architectuur, zodat de verwijdering ervan 'verantwoord' zou zijn en 'niet tegenstrijdig' zou zijn met de bescherming als monument.

Terwijl de Oude Vismijn bij ministerieel besluit van 13 juni 1986 in zijn geheel werd gerangschikt als monument, met inbegrip van de bewuste gevel, waaromtrent in de verantwoordingsnota van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen trouwens melding werd gemaakt van het esthetische en historische belang in het kader van de neo-traditionele architectuur naar aanleiding van de wereldtentoonstelling te Gent in 1913.

En terwijl een besluit tot rangschikking als monument overeenkomstig artikel 9 van het decreet van 3 maart 1976 'verordenende kracht' heeft.

(...)"

dat verzoekers een tweede middel aanvoeren dat o.m. luidt als volgt :

"Tweede middel, genomen uit de schending van het ministerieel besluit van 7 oktober 1993 houdende bescherming van het Sint-Veerleplein als stadsgezicht, uit de schending van de artikelen 2, 3°, 9, 11 §1 en 11 §2 van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en van stads- en dorpsgezichten, uit de schending van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motiveringsplicht der bestuurshandelingen, en wegens machtsoverschrijding.

Doordat het besteden besluit de bouwvergunning verleent voor 'het renoveren en restaureren van een pand', dat gelegen is binnen de omtrek van een beschermd stadsgezicht.

Terwijl een besluit tot rangschikking als stadsgezicht overeenkomstig artikel 9 van het decreet van 3 maart 1976 'verordenende kracht' heeft.

En terwijl deze bepaling een procedure voorziet die erin bestaat dat de rangschikking wordt opgeheven of gewijzigd (het zogenaamde 'deklasseren'), procedure die in casu niet werd gevolgd.

En terwijl bij de bescherming als stadgezicht bij ministerieel besluit van 7 oktober 1993, in de verantwoordingsnota van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen het belang werd onderstreept van onder meer het Gravensteen rechtover het pand en de Onthoofdingsbrug voor de ingang, als 'belangrijke en beeldbepalende elementen' van het stadsgezicht.

(...)" ;

Overwegende dat de eerste verwerende partij o.m. antwoordt dat "het stelsel van monumentenbescherming zoals dit is voorzien door het decreet van 3 maart 1976 helemaal niet uitsluit dat er - zonder 'deklassering' - werken aan een monument worden uitgevoerd die verder gaan dan onderhoud en instandhouding (, dat) voor de beoordeling van dergelijke meer ingrijpende werken, het decreet van 3 maart 1976 in artikel 11, § 2, een aangepast middel (heeft) voorzien: het bindend advies van de bevoegde minister of zijn gemachtigde (, dat) dit advies een instrument (is) van actieve monumentenzorg, gericht op restauratie én renovatie (, dat) dit bindend advies moet gegeven worden met respect voor de bedoelingen van het specifieke beschermingsbesluit

(,dat) het advies op grond waarvan de vergunning (werd verleend) duidelijk aan deze voorwaarden voldoet (, dat) het feit dat het advies toelaat om een deel van de gevel van het complex te verwijderen en te vervangen door een moderne en volledig transparante constructie die een blik zal bieden op de (gerestaureerde) binnenhal van de vismijn (niet) leidt tot 'feitelijke deklassering' (, dat) zoals het advies beklemtoont, men op deze wijze dichter (komt) bij de oorspronkelijke architectuur en de beleving van de oorspronkelijke hal-functie (, dat) de delen van de gevel die zouden vervangen worden door een nieuwe, transparante glasgevel in het advies op kunst-historisch onbetwiste wijze (worden) aangeduid als zogenaamde 'camouflage-architectuur', die in 1913 werd aangebracht om het zicht op de oorspronkelijke structuur weg te nemen en die aan het gebouw een artificiële aanblik geeft (, dat het feit) dat deze gevels vermeld werden in de overwegingen bij het beschermingsbesluit (niet) betekent dat er omwille van deze gevels tot bescherming besloten werd, en (evenmin) betekent dat deze gevels moeten beschouwd worden als zijnde van 'algemeen belang' (in) de zin van artikel 2.2. van het decreet van 3 maart 1976 (, dat) uit het advies van het bestuur monumenten en landschappen voldoende concreet en gemotiveerd (blijkt) waarom de nieuw voorziene gevels beter aansluiten bij de historische functie van de vismijn en bij de oorspronkelijke architectuur, en waarom de verandering van de gevelrij aan de Rekelingestraat, zelfs in het perspectief van de ligging tegenover het Gravensteen, de bedoeling van de bescherming van het Sint-Veerleplein en omgeving als stadsgezicht niet schendt";

Overwegende dat de tussenkomende partij o.m. laat gelden :

"(...)

Verzoekers doen de waarheid geweld aan waar zij stellen dat de beslissing, waarbij tevens toelating wordt gegeven om de 'camouflage-architectuur' van 1913 te verwijderen, zou neerkomen op een negatie van de instandhouding van het monument.

Uit de motivering van de cel monumenten en landschappen blijkt immers overduidelijk dat het vergunde project precies een revalorisatie van het beschermd monument, m.n. het vismijn-complex, voor gevolg heeft, terwijl de verwijdering van de historisch niet gejustifieerde pastiche-gevels het monument in geen enkel opzicht onrecht aandoet, wel integendeel.

Er is dus geen sprake van declassering, noch de jure (daartoe moet de procedure van art. 9 van het decreet worden gevolgd), noch de facto, vermits het beschermde monument in zijn monumentale authenticiteit wordt geherwaardeerd : de vismijn is en blijft een beschermd monument.

(...)

Verzoekers kunnen toch niet voorbij aan de uitvoerige motivering die werd opgenomen in het bestreden besluit, en die ondermeer verwijst naar de 'opwaardering als herkenbaar volume in het stadsbeeld', naar de stimulans voor binnenstedelijke initiatieven, naar de eerbied voor het perspectief vanop de Sint-Michielsbrug naar het Gravensteen, naar de omwalling door Leie en Lieve waardoor de omliggende woonfunctie niet in het gedrang komt, naar de functionele reconstructie van een verdwenen watergebonden activiteit e.d.m.

(...)"

Overwegende dat het gebouw Sint-Veerleplein 5, waarvoor de bestreden beslissing toelating geeft tot renovatie en restauratie de oude vismijn van Gent is; dat het gebouw een "L"-vorm heeft; dat langs de zijde van het Sint-Veerleplein een monumentaal poortgebouw uit 1689 staat; dat langs de zijde van de Rekelingestraat (tegenover het Gravensteen) twee "historiserende" gevels staan die werden opgericht n.a.v. de wereldtentoonstelling die in 1913 in Gent werd gehouden; dat de hoogste en breedste gevel neo-gotisch is; dat de laagste en smalste gevel in neo-traditionele zand- en baksteenarchitectuur is gebouwd; dat de bouw-aanvraag de slooping toelaat van de hoogste gevel aan de Rekelingestraat en de vervanging door een glazen constructie met als bestemming café, restaurant en festivalhall; dat luidens het ministerieel besluit van

13 juni 1986 het betrokken pand als monument werd beschermd om reden van de historische waarde; dat in het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen dat de bescherming voorafgaat, de neo-traditionele gevels gebouwd n.a.v. de werelddtentoonstelling van 1913 uitdrukkelijk worden vermeld; dat het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen voorafgaand aan het ministerieel besluit van 7 oktober 1993 houdende bescherming als stadsgezicht van het Sint-Veerleplein en omgeving, m.b.t. de gevels aan de Rekelingestraat vermeldt : "Architectuur-historisch zeer interessant is ook de studie van de opeenvolgende aanpassingen van de gevels en de historiserende restauratie van het begin van deze eeuw in het kader van de Gentse werelddtentoonstelling";

Overwegende dat de bestreden beslissing wezenlijk steunt op de volgende, door andere overheden bijgevalen overweging :

"dat de decorgevels, die in 1913 ter camouflage van de hallstructuur werden aangebracht, kunnen worden verwijderd nu het nieuwe uitzicht een verbetering is t.o.v. het bestaande en zich in het historisch kader zal integreren; dat de te slopen gevel in de Rekelingestraat geen esthetische waarde vertoont en geen binding heeft met de achterliggende hall";

Overwegende dat deze overweging van het bestreden besluit op het eerste gezicht de negatie is van de reden zelf van de beschermingsbesluiten; dat zulks wordt bevestigd door het standpunt dat de eerste verwerende partij vertolkt in haar nota; dat het een en het ander erop neerkomt te stellen dat de betrokken panden eigenlijk geen bescherming verdienen omdat zij een artificiële aanblik hebben en moeten worden aangezien als verwerpelijke "camouflagearchitectuur"; dat zoals in de middelen terecht wordt gesteld beschermingsbesluiten krachtens artikel 9 van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en van

stads- en dorpsgezichten "verordenende", lees : bindende kracht hebben; dat zulks betekent dat de vergunningverlenende overheid zich eraan heeft te houden; dat de aangehaalde middelen ernstig zijn;

Overwegende dat, wat de tweede voorwaarde betreft, verzoekers erop wijzen dat hun eigendommen, waar zij woonachtig zijn, en waaraan zij zeer gehecht zijn, mede zijn opgenomen in het beschermd stadsgezicht "Sint-Veerleplein en omgeving"; dat zij op goede gronden stellen dat zij ingevolge de bij het bestreden besluit vergunde storende ingreep in dit stadsgezicht een ernstig en tevens moeilijk te herstellen nadeel lijden; dat de tegenwerpingen van de eerste verwerende partij, beaamd door de tussenkommende partij, dat het "voor de betrokken buurt en voor de stad als geheel in elk geval noodzakelijk (is) om de Oude Vismijn te restaureren en indien mogelijk te renoveren (en) het in het belang (is) van de ontwikkeling van de stad Gent op cultureel, toeristisch en economisch gebied dat een dergelijke unieke locatie gebruikt wordt voor een functie die de ontwikkeling van de stad als cultureel centrum met congresfaciliteiten en historische aantrekkingskracht, kan beklemtonen en stimuleren (en) de inwoners van het centrum hierbij een zekere duldingsplicht (hebben) ten opzichte van de normaal te verwachten nadelen van centrumfuncties zoals cultuur en horeca", niet dienend zijn, in acht genomen hetgeen hierboven bij het onderzoek van de eerste twee middelen is gebleken;

Overwegende dat voldaan is aan de voorwaarden gesteld in artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing worden toegewezen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het verzoek tot tussenkomst van Geert ALLAERT in het administratief kort geding wordt ingewilligd.

Artikel 2.

Bevolen wordt de schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit van 24 maart 1997 van het college van burgemeester en schepenen van de stad Gent waarbij aan Geert ALLAERT de bouwvergunning wordt verleend voor "het renoveren en restaureren" van een pand gelegen aan het Sint-Veerleplein 5 te Gent, gekend als de "oude vismijn".

Artikel 3.

De kosten worden voorbehouden.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op achttien december 1900 zevenennegentig, door de Xe kamer, die was samengesteld uit :

Mevr.	M. VRINTS,	kamervoorzitter,
de HH.	J. BOVIN,	staatsraad,
	D. MOONS,	staatsraad,
Mevr.	A. EYLENBOSCH,	toegevoegd griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A. EYLENBOSCH.

M. VRINTS.